

покликані створювати найсприятливіші умови для розвитку усного мовлення, також для досягнення найвищого результату необхідно чітко і продумано організувати той чи інший вид роботи.

Література:

1. Вольфовська Т. Комунікативна компетентність молоді як одна з перелумов досягнення життєвої мети / Т.Вольфовська // Шлях освіти. – 2001.№ 3. – с.13-16
2. Морозов В. Філософія впровадження інновацій у педагогічний процес. /В.Морозов// Вища освіта України. - 2014.№ 2. - с.36-39
3. Родигіна І.В. Компетентісно-орієнтований підхід до навчання / І. В. Родигіна. – Харків: Основа, 2006. –96 с.
4. Antony E. M. Approach, method and technique // Teaching English as a Second Language ; ed. by H. B. Allen. – New York : McGraw-Hill, 1965. – P. 93–97.
5. Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English / International students edition. – Oxford University Press., 2000. – 1600p.

Морін О. Л.

*кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник лабораторії
трудового виховання Інституту проблем виховання НАПН України*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

У сучасному глобалізованому світі, в умовах динамічних змін, відбувається зростання ролі знань і технологій, а освіта постає дієвим інструментом формування особистості. Зрілість особистості, її соціальна позиція нині визначаються не лише глибиною засвоєння знань, але й рівнем підготовленості до практичної діяльності, її здатністю застосовувати набуті знання на практиці. На наш погляд, це актуалізує проблему модернізації системи трудового виховання учнівської молоді.

Особливу значущість трудове виховання набуває для учнів початкових класів. Саме в цей віковий період закладаються основи ціннісного ставлення до праці, яке позитивно впливає на формування особистісних якостей, розвиває упевненість у собі, забезпечує самовиховання і саморозвиток молодшого школяра [1, с. 189].

Однак, існують певні суперечності певні, між об'єктивною потребою суспільства в трудовій підготовці молодших школярів і реальними можливостями її забезпечення в діяльності сучасної загальноосвітньої школи; між соціально і науково обгрунтованою потребою системи освіти в педагогах, готових до здійснення трудового виховання молодших школярів на рівні сучасних вимог, і недостатньою теоретичною розробленістю означеної проблеми в педагогічній науці.

Теоретико-методологічну основу дослідження проблеми трудового виховання учнівської молоді складають праці, у яких розглядаються теоретичні засади трудового виховання (П. Атутов, П. Блонський, А. Глущенко, П. Костенков, А. Макаренко, І. Мартинюк, І. Мар'єнко та ін.); виховання ціннісного ставлення до праці (К. Абульханова-Славська, І. Бех, Б. Братусь, М. Грашкова, Л. Гуцан, О. Здравомислов, О. Кононко, О. Кривов'яз, О. Леонтьєв, В. Марушак, Є. Мілерян, І. Чесноковата, Г. Шукіна, В. Ядов, Д. Фельдштейн та ін.); формування готовність учнів до праці (В. Поляков, Д. Тхоржевський, Є. Фрейкман, Л. Фрідман та ін.); мотивація трудової діяльності (О. Бодальов, І. Божович, Є. Верещак, В. Войтко, Ф. Іващенко, О. Кривов'яз, В. Котирло, В. Мерлін, В. Моляко, Ю. Польцин, В. М'ясищев, Л. Сапожнікова, М. Савчин, С. Рубінштейн та ін.); досвід, щодо побудови змісту шкільної освіти в країнах Європейського Союзу, зокрема в галузі філософії, психології, соціології та теорії освіти (Г. Авенаріус, А. Бенаво, Б. Бернстайн, В. Блюм, О. Брісеїд, Г. Вайдеану, Ф. Ваніскотт, Л. Вьоссманн, Б. Даль, Дж. Дьюї, А. Економоу, М. Епл, Б. Зюмек, Д. Каллен, Ф. Кейо, Е. Кліме, Дж. Ле Мете, Ш. О'Доннелл, І. Оомен-Вельке, В-Цз. Пенг, У. Пайнер, П. Радо, Ф. Рамірез, М. Ранкурель, Р. Ріба, Ф. Ставрула, В. Туласєвіч, М. Фуллан, П. Хейджер, В. Хутмахер, Г. Швердт, М. Шльоттер, М. Шуайб, М. Янг та ін.).

Особливе значення трудовому вихованню учнів надавав В. Сухомлинський, який називав працю могутнім вихователем. Він розглядав трудове виховання в широкому сенсі цього поняття – як основу гармонійного розвитку особистості. Зазначав, що у праці людина здатна не тільки добувати хліб насущний, а й

матеріалізувати свій розум, творчість. На його думку, у трудовому вихованні учнів значна роль має бути відведена навчальним предметам, і не тільки природничо-математичного циклу, а й гуманітарного. Василь Олександрович вважав трудове виховання і процес навчання взаємопов'язаними. Оскільки навчання в життя дитини займає головне місце, з нього, на думку В. Сухомлинського, і треба починати трудове виховання [2].

Актуальність проблеми і водночас її недостатня розробленість зумовили вибір теми виступу, який присвячено розгляду питання забезпечення трудового виховання молодших школярів у процесі вивчення навчальних предметів.

Трудове виховання учнів у навчально-виховній системі загальноосвітньої школи можна розглядати як цілеспрямований, організований, систематичний педагогічний процес залучення і стимуляції учнів до різноманітних видів праці з метою формування певних виробничих знань, умінь, навичок, розвитку творчого мислення, інтелекту, працьовитості, усвідомлення необхідності праці як основи життєдіяльності кожної людини [1, с. 189].

Зміст трудового виховання полягає в здійсненні психологічної і практичної підготовки учнів до праці, формуванні навичок колективної праці, культури праці та вмінь поєднувати в ній фізичні зусилля і творчість, розвитку здібностей, інтересів до науки. Трудове виховання набуває особливої актуальності в дошкільному і молодшому шкільному віці. Саме в ці вікові періоди закладаються основи ціннісного ставлення до праці, яке позитивно впливає на формування особистісних якостей, розвиває упевненість у собі, забезпечує самовиховання і саморозвиток молодшого школяра [1, с. 189].

Трудове виховання у загальноосвітній школі, так чи інакше, здійснюється в процесі практично усіх форм предметно-перетворювальної діяльності учнів молодших класів в різних напрямках: виховання вміння і потреби вчитися; формування умінь і навичок, необхідних у практичній діяльності; розвиток здатності застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань. Таким чином відбувається інтеграція елементів трудового виховання у зміст усіх навчальних предметів початкової школи.

Для посилення дієвості означеної інтеграції, кожен урок, незалежно від предметної галузі, має бути побудовано відповідно до усвідомленої і спеціально визначеної навчальної та виховної мети. Реалізації виховного потенціалу уроку відбувається за умови здійснення відбору доцільного змісту навчального матеріалу з метою визначення його виховних можливостей, добір засобів для вдосконалення структури уроку, визначення для кожного етапу уроку доцільної комунікативної взаємодії між суб'єктами навчального процесу тощо. Один із шляхів забезпечення означеного підходу пов'язано з додатковим включенням в урок ситуацій та інформації. Завдання вчителя наповнити кожен урок повноцінним спілкуванням, продуманою комунікативною взаємодією, спрямованою на формування атмосфери щирої взаємоповаги і дієвої співпраці. Педагогу варто виявляти і усвідомлювати відносини, що складаються безпосередньо на уроці і здійснювати організацію виховного впливу на особистість через систему цих відносин [3].

У процесі вивчення навчальних предметів необхідно спонукати учнів до самоосвіти, давати їм необхідні поради, що сприятиме виникненню у них інтересу до знань, розвитку працьовитості, наполегливості, старанності, сумлінності, забезпечуючи формування ціннісного ставлення до праці.

В основі виховання у молодших школярів ціннісного ставлення до праці в процесі вивчення навчальних предметів лежить передача соціального досвіду, трудових навичок, розвиток особистості дитини як суб'єкта суспільних міжособистісних відносин, розвиток вміння орієнтуватися в соціальних ситуаціях, правильно обирати адекватні способи поведінки з людьми і реалізовувати ці способи в процесі взаємодії, залучення його до цінностей людства і конкретного суспільства.

Таким чином, метою трудового виховання молодших школярів в процесі вивчення навчальних предметів є формування, у межах вікових можливостей, комбінації наскрізних знань, умінь та системи цінностей, які у динамічному розвитку визначають їхню здатність успішно здійснювати предметно-перетворювальну діяльність, розв'язувати практичні завдання у власному побуті,

закладають основи для побудови у майбутньому професійної траєкторії.

В роботі педагогів початкової школи знаходить відображення використання ігрових форм навчання, проблемних ситуацій, розвиваючих завдань, творчої діяльності, під час якої здійснюється ознайомлення молодшого школяра зі світом праці та професій; використовуються різноманітні методи і засоби підготовки молодшого школяра до життя і праці в процесі навчання; здійснюється включення молодшого школяра в трудову діяльність як засіб підготовки до життя і праці. Такі підходи закладено і у Концепції Нової Української школи, де основними компетентностями у природничих науках і технологіях визначено наукове розуміння учнями природи і сучасних технологій, здатність застосовувати його в практичній діяльності, а сама компетентність формується в процесі вибору технологій виготовлення виробів, проєктної діяльності, роботи з різними джерелами інформації [4].

На нашу думку, провідним завданням має бути забезпечення методичних і організаційних умов для відповідної самостійної діяльності молодших школярів, в процесі якої вони наближено відтворюють і орієнтовно моделюють елементи професійної діяльності дорослих. Це шлях від усвідомлення поставленого завдання, вибору засобів її вирішення, виконання в матеріальному вигляді, прояв творчості тощо. Варто активно організувати не тільки колективну, а й індивідуальну творчість, що забезпечує якість “кінцевого продукту” як результату певної діяльності. А якість є позитивним результатом будь-якого праці.

Висновок. Забезпечення трудового виховання молодших школярів у процесі вивчення навчальних предметів вимагає переходу до компетентнісної моделі навчання, що передбачає зміщення акцентів у навчальній діяльності з вузько-предметних на загально-дидактичні, оновлення структури та змісту навчальних предметів, корегування змісту окремих тем навчальних предметів з акцентом на особистісно-розвивальні, ігрові методики навчання, визначення та оцінювання результатів навчання через ключові та предметні компетентності учнів, запровадження інноваційних, ігрових технологій навчання, інтерактивних

методів групового навчання тощо.

Література:

1. Охріменко З. В. Виховання ціннісного ставлення молодших школярів до праці у сім'ї як педагогічна проблема / З. В. Охріменко / Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту проблем виховання НАПН України за 2016 рік / За ред. І. Д. Бега, Ж. В. Петровича. – Вип. 5. – Івано-Франківськ : НАІР, 2017. – С. 189.

2. Сухомлинский В. А. О воспитании [Текст] / В. А. Сухомлинский. – М. : Просвещение, 1986. – 198 с.

3. Воспитательные аспекты урока математики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.informio.ru/publications/id2142/Vospitatelnye-aspekty-uroka-matematiki>.

4. Концепція Нова Українська школа. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>.

А.Н. ПЕТРИЦЯ

*Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка*

**АНАЛОГО-ЦИФРОВА ЛАБОРАТОРІЯ LABQUEST2-VERNIER ДЛЯ
ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ В ШКОЛІ**

Анотація: *Аналіз цифрової лабораторії LABQUEST2-VERNIER для використання у навчальному процесі при вивченні фізики в загальноосвітній школі.*

Ключові слова: *аналогово-цифровий перетворювач, датчики, інформаційно-комунікаційні-технології, програмне забезпечення, цифрово-вимірвальний комп'ютерний комплекс, STEM.*

Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в навчально-виховному процесі зумовлено вимогами, які ставить перед освітніми закладами суспільство. Величезна кількість досліджень присвячена цій проблематиці, оскільки можливості використання ІКТ в навчанні є колосальними. Серед цього різноманіття належне місце займає методика використання ІКТ при вивченні фізики. Сьогодні в навчальних закладах України є і педагогічне програмне забезпечення з фізики і розроблена методика його використання. Проте до останнього часу переважна більшість